

Vaudeville

Luk Van den Dries, voormalig voorzitter van de Beoordelingscommissie voor Nederlandstalige Dramatische Kunst, legt uit waarom hij en zijn commissie ontslag hebben genomen en wat er ontbreekt in de relatie tussen minister en adviesorganen.

Met het unanieme ontslag van de Beoordelingscommissie voor Nederlandstalige Dramatische Kunst op 9 maart 2000 werd abrupt een einde gemaakt aan wat intussen was uitgegroeid tot een soort van vaudeville. Het begon met het even boze, plotse als onverwachte opstapen van één van de commissieleden, die met de nodige zin voor mediaeffect via *Belga* een bombrief liet bezorgen: de commissie bestond volgens hem uit leden die nagenoeg allemaal connecties hadden in de sector en zich dus zelf te goed deden aan de subsidiestromen of alleszins de gelden kanaliseerden naar die projecten waar ze zelf bij betrokken waren. Meteen was de meest kwetsbare plek, de enkel van de commissie geïsoleerd. Dat er in de commissie regels bestonden rond deontologie, en dat betrokkenheid (die er zeker was, maar steeds lokaliseerbaar en plaatselijk) altijd stevig afgebonden werd, werd eventjes vergeten. De gretigheid waarmee de media dit verhaal oppikten zou een voorbode blijken van wat de commissie nog te wachten stond. Met de moeilijke vierjaarlijkse adviesronde in het verschiet leek een gunstig moment uitgekozen om de commissie in het diskrediet te brengen. Want er waren natuurlijke grote belangen in het geding en véél geld (zo'n 3,5 miljard frank) te verdelen over een beperkte lijst gezelschappen. Het was de eerste forse opstoot waaraan de commissie werd blootgesteld en de wind waaide overduidelijk uit de traditionele richting. De lucht betrok. Maar de minister verklaarde pal achter zijn commissie te blijven staan. Een hele opluchting.

Midden in de lectuur van de dossiers en de moeilijke evenwichtsoefening die met zo'n

vierjaarlijkse afweging van relevantie, kwaliteit en differentie altijd gepaard gaat, kwam er een tweede storm opzetten. De computer van de kvs had gedetecteerd dat de commissie nauwelijks zichzelf kwam vergewissen van de kwaliteit van de producties, met andere woorden dat ze zich enkel op vooroordelen baseerde of op tweedehandse meningen. Weer sprong de pers met grote gulzigheid op dit commissiebezwarend materiaal, geloofde iedereen blindlings het computerpark van de kvs en werd de commissie ervan beschuldigd onder een hoedje te spelen met enkele bevriende theatermakers. Het leidde tot de bekende processie-van-Echternach-berichtgeving: voorwaarts-achterwaarts, beschuldigend-rechtzetting; het systeem van de computer bleek namelijk grondig lek. Maar wanneer zo'n zogenaamde schandaaldekensels worden opgelicht, blijven er altijd luchtjes hangen, resten die oncontroleerbaar zijn, hoe goed je ook achteraf probeert duidelijk te maken dat er geen putten zijn. Er is een verdachtmaking. Ten tweede male. En opnieuw wijst de wind dezelfde richting uit. Maar gelukkig blijft de minister onvermurwbaar. Zijn neusorgaan verklaart de lucht zuiver. Windstil.

De commissie formuleert haar preadviezen. Die zijn scherp en duidelijk. Er worden zeven nieuwe gezelschappen erkend (inclusief Bronks dat reeds subsidies genoot via Brusselse Podia) en vijf bestaande afgeschaft. Het is het resultaat van een geduldige, nauwgezette analyse van de theatersector en van een kritische lectuur van de dossiers. Dat alles gebeurt op basis van een aantal gedragsregels die de commissie voor zich had uitgewerkt: de aflijning

van een set van criteria en het uitwerken van een algemeen kader waarin de eigen verwachtingshorizon van de commissie wordt geëxpliciteerd. De commissie vond dit noodzakelijk omdat op die manier inkijk toegelaten werd op wat anders enkel impliciet of onder tafel bestaat. Het *à la tête du client* beoordelen van individuele artiesten en gezelschappen, dat natuurlijk een belangrijke motor blijft in de interactie tussen overheid en veld, wordt opgenomen in een idee over de ontwikkeling van de sector als geheel. We hebben daarmee willen aangeven hoe wij, twaalf mensen die samen de toevallige som zijn van de delen van een beoordelingsteam, vandaag naar het Vlaamse theater kijken. Dit zijn onze prefiguraties, onze verwachtingen, onze oogkleppen zo u wil. In een omstandig document met *headliners* als de nood aan differentiatie, kwaliteit, continuïteit, dynamiek, beweging, publiek, enzovoort, werden die criteria geëxpliciteerd. Grote woorden, waarachter zich een mengkroes van meningen verschuilt over goed of slecht, belangwekkend of overbodig toneel. Want ook dat is een evidentie: de opgetelde mening van twaalf individuen is een compromis.

Toen was het hek pas echt van de dam. In een zeer conserverende reflex ging er bijzonder veel aandacht naar wie niet langer op een erkenning kon rekenen. Ineens stonden er vele vurige verdedigers op van het Raamtheater, de Maan of de Vieze Gasten. Hun werk bleek onmisbaar voor de hygiëne van het Vlaams toneel. Uiteraard, dat was voorspelbaarder, was er ook veel te doen over het negatieve advies over De Korre, De Koe en het nieuwe DAS-